

2024 EKİM

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

BİLGİ: Rapor içerisinde paylaşılan TÜİK kaynaklı veriler, 'Takvim ve Mevsimsellik Etkisinden Arındırılmamış' verilerdir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ 2025 Bütçesi yatırımları ve inşaat sektörünü destekleyecek.
- ❑ İnşaat sektörü 2025 yılında yüzde 4-5 büyüebilir.
- ❑ Yurt Dışı Müteahhitlik sektörü ilk 9 ayda 11,8 milyar dolar tutarında proje üstlendi.
- ❑ İnşaat sektörü Güven Endeksi ekim ayında bir önceki aya göre 2,9 puan azaldı.
- ❑ Mevcut İnşaat İşleri Endeksi ekim ayında bir önceki aya göre 2,9 puan geriledi.
- ❑ Yeni alınan İnşaat İşleri Endeksi ekim ayında bir önceki aya göre 3,3 puan düştü.
- ❑ Eylül ayında konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 37,3 arttı.
- ❑ Eylül ayında 140.919 adet konut satıldı. Yılın en yüksek aylık satışı gerçekleşti.
- ❑ Eylül ayında birinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 47,1 arttı.
- ❑ Eylül ayında ikinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 33,1 büyüdü.
- ❑ Eylül ayında ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 87,4 yükseldi.
- ❑ Eylül ayında ipotekli konut satışları 15.825 adet oldu.
- ❑ Yılın ilk 9 ayında yabancılara konut satışları yüzde 39,1 azaldı.
- ❑ İnşaat malzemesi sanayi üretimi 2024 ağustos ayında yüzde 2,7 daraldı.
- ❑ 2024 ağustos ayında inşaat malzemesi ihracatı yüzde 3,3 azaldı.
- ❑ 2024 ağustos ayında inşaat malzemesi ithalatı yüzde 3,2 düştü.
- ❑ 2025 yılı bütçe harcamaları yüzde 31,4 artacak.
- ❑ 2025 yılı bütçe gelirleri yüzde 41,2 artacak.
- ❑ 2025 yılı bütçe açığı yüzde 10,1 dalacak.
- ❑ 2025 yılı bütçesinden deprem bölgesine ve kentsel dönüşüme 584 milyar TL destek.
- ❑ 2025 yılı bütçesinden yerel yönetimlere 1,34 trilyon TL kaynak.
- ❑ TCMB brüt döviz rezervleri 159,4 milyar dolara yükseldi.
- ❑ Türk Lirası durağanlaştı.
- ❑ Dünya ekonomisi 2024 yılında yüzde 2,7 büyüyor.
- ❑ Dünya mal ticareti 2024 yılında yüzde 0,6 büyüyor.
- ❑ ABD kritik başkanlık seçimi.
- ❑ ABD doları güçleniyor.
- ❑ ABD'de inşaat harcamaları 2024 üçüncü çeyrekte geriliyor.
- ❑ ABD'de mevcut konut satışları eylül ayında geriledi.
- ❑ AB inşaat harcamaları 2024 ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,5 daraldı.
- ❑ Dünyada inşaat malzemesi fiyatları 2024 ekim ayında dalgalandı.

EXECUTIVE SUMMARY

- ❑ Central Government 2025 general budget supports investments and construction sector.
- ❑ Construction sector would growth 4-5 percent in 2025.
- ❑ Contractors earned 11,8 billion dollar amount projects in the first 9 months of 2024.
- ❑ Construction sector confidence index declined 2,9 points in October of 2024.
- ❑ Existing construction activities index decreased 2,9 points in October of 2024.
- ❑ New construction orders index dropped 3,3 points in October of 2024.
- ❑ Total house sales increased 37,3 percent in September.
- ❑ 140.919 houses have been sold in September.
- ❑ New houses sales jumped 47,1 percent in September.
- ❑ Existing home sales rose 33,1 percent in September.
- ❑ Mortgaged sales of House jumped 87,4 percent in September of 2024.
- ❑ Mortgaged sales of House realised as 15.825 in September.
- ❑ Housing sales to foreigners decreased 39,1 percent in the first 9 months of 2024.
- ❑ Construction materials production dropped 2,7 percent on August of 2024.
- ❑ Construction materials export decreased 3,3 percent in August of 2024.
- ❑ Construction materials import declined 3,2 percent in August of 2024.
- ❑ Central Government 2025 general budget expenditures expand 31,4 percent.
- ❑ Central Government 2025 general budget revenues enlarge 41,2 percent.
- ❑ Central Government 2025 general budget deficit narrows 10,1 percent.
- ❑ 584 billion TL fund from Central Government 2025 general budget to disaster area.
- ❑ 1,34 trillion TL source from Central Government 2025 general budget to local governments.
- ❑ Central Bank gross FX reserves are 159,4 billion Ud dollar.
- ❑ Turkish Lira has been stagnating since August.
- ❑ Global economy growths 2,7 percent in 2024.
- ❑ World merchandise trade growths 0,6 percent in 2024.
- ❑ Critical presidential election in US.
- ❑ US dollar is appreciating.
- ❑ US construction expenditures declined during third quarter.
- ❑ US existing home sales decreased at September of 2024.
- ❑ EU construction expenditures declined 2,5 percent at August of 2024.
- ❑ Construction materials prices have fluctuated during October.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

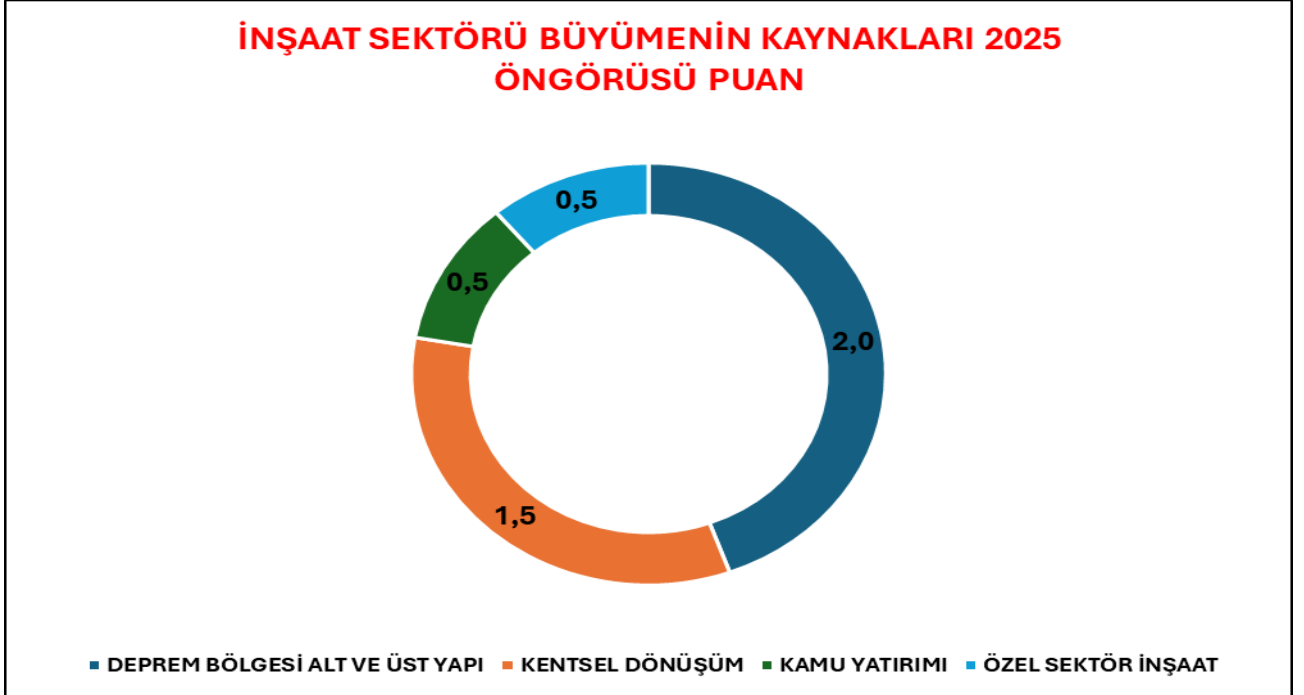
2025 Yılı Bütçesi Yatırımları ve İnşaat Sektörünü Destekleyecek

Merkezi hükümetin 2025 yılı bütçe teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuştur. 2025 yılı bütçesinde temel hedef gelirlerin arttırılması ve kamu tasarrufları yoluyla açığın azaltılmasıdır. Bu ana hedef doğrultusunda hazırlanan bütçe teklifi deprem bölgesi yatırımları ile kentsel dönüşüm faaliyetleri için önemli kaynak ayırmıştır. Bu çerçevede 2025 yılı bütçesi yatırımları ve inşaat sektörünü destekleyecek niteliktedir.

2025 yılı bütçesinde deprem bölgesinin iyileştirilmesi ve afetlere karşı dirençliliğin artırılması için 584 milyar lira tutarında ödenek öngörülmüştür. Bu kapsamda Afetlere Dirençli Şehirler Projesi için ayrılan kaynak tutarı toplam 120 milyar liradır. Bu tutarın GSYH'ye oranı yüzde 0,9'dur. 2025 yılında kamu yatırımlarında dört alan öne çıkmaktadır. Bunlar; deprem yaralarının bir an önce sarılması ve sosyal konut üretimi, belirli aşamaya gelmiş olan sulama yatırımlarının hızla tamamlanması, sanayinin lojistik maliyetlerini azaltmak için iltisak hatları yapımlarının hızlandırılması ile başlamış olan OSB ve küçük sanayi siteleri yapımlarının hızla tamamlanmasıdır.

Uygulanan ekonomi politikalarının olası etkileri ve 2025 yılı bütçesi birlikte değerlendirildiğinde inşaat sektörü 2025 yılında yüzde 4-5 arasında bir büyüme gösterebilecektir. Deprem bölgesi alt ve üst yapı yatırımları inşaat sektörü büyümesine 2 puan katkı sağlayacaktır. Kentsel dönüşüm faaliyetleri 1,5-2,0 puan katkı verecektir. Sınırlanan diğer kamu yatırımlarının katkısı 0,5 puan olacaktır. Özel sektörün özellikle yılın ikinci yarısında hareketlenmesi beklenen faaliyetlerinden de 0,5-1,0 puan katkı olacaktır.

Şekil.1 İnşaat Sektörü 2025 Yılı Büyüme Kaynakları

Kaynak: Çalışma Ekibi

Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Alınan Proje Büyüklüğü Yüzde 8,4 Azaldı

Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri 2024 yılının ilk 9 ayında 11,81 milyar dolar tutarında toplam 161 proje üstlenilmiştir. 2023 yılının aynı döneminde 12,9 milyar dolar değerinde 185 adet proje üstlenilmişti. 2024 yılında küresel ayrışma, siyasi gerginlikler, yaptırımlar ve çatışmalar sınır ötesi inşaat işlerini de olumsuz etkilemektedir. Buna bağlı 2024 yılının ilk 9 ayında yurt dışında üstlenilen toplam proje tutarı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,4 azalmıştır. 2024 yılının ilk dokuz ayında yurt dışında en çok iş üstlenilmiş ülke 2,3 milyar dolar ile Suudi Arabistan olmuştur.

Tablo.-1 Müteahhitlerin Yapı/Konut Fiyatları Beklentileri 2015=100

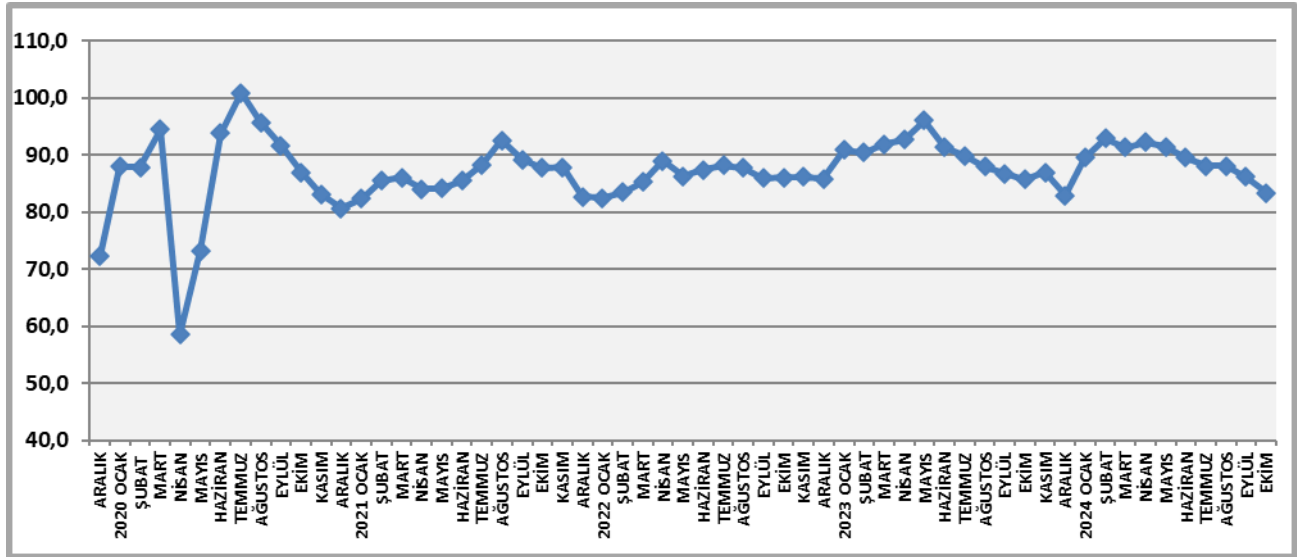
Yıllar	Proje Sayısı	Yıllık Toplam Proje Bedeli (\$)	Kümülatif Proje Bedeli (\$)	Ortalama Proje Bedeli (\$)
2018	388	22.681.305.531	387.954.041.286	58.456.973
2019	544	19.939.684.271	407.893.725.557	36.653.831
2020	386	16.856.307.147	424.750.032.704	43.669.190
2021	457	31.174.738.239	455.924.770.944	68.216.057
2022	507	19.957.437.707	475.882.208.651	39.363.782
2023	435	28.109.648.262	503.991.856.912	64.619.881
2023 Ocak-Eylül	185	12.898.676.159	485.954.517.654	69.722.574
2024 Ocak-Eylül	161	11.814.395.398	515.806.252.311	73.381.338

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İnşaat Sektörü Güven Endeksi Ekim Ayında 2,9 Puan Azaldı

İnşaat sektörü Güven Endeksi eylül ayından sonra ekim ayında da gerilemiş ve 83,3 puana inmiştir. İnşaat sektörü Güven Endeksinde aşağı yönlü eğilim sürmektedir. Ağustos ayında düşüş durağanlaşmış, eylül ve ekim aylarında ise devam etmiştir. Ekonomide uygulanan sıkılaştırma politikaları ile inşaat sektörü üzerindeki baskı artmaktadır. Sıkılaştırma önlemlerinin daha uzun sürebileceği beklentisi değerlendirilmektedir. Bu nedenle Güven Endeksi gerileme eğilimi içinde kalmıştır. İnşaat sektörü Güven Endeksinin önümüzdeki 2 çeyrek zayıf kalması olasıdır.

Şekil.2- İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

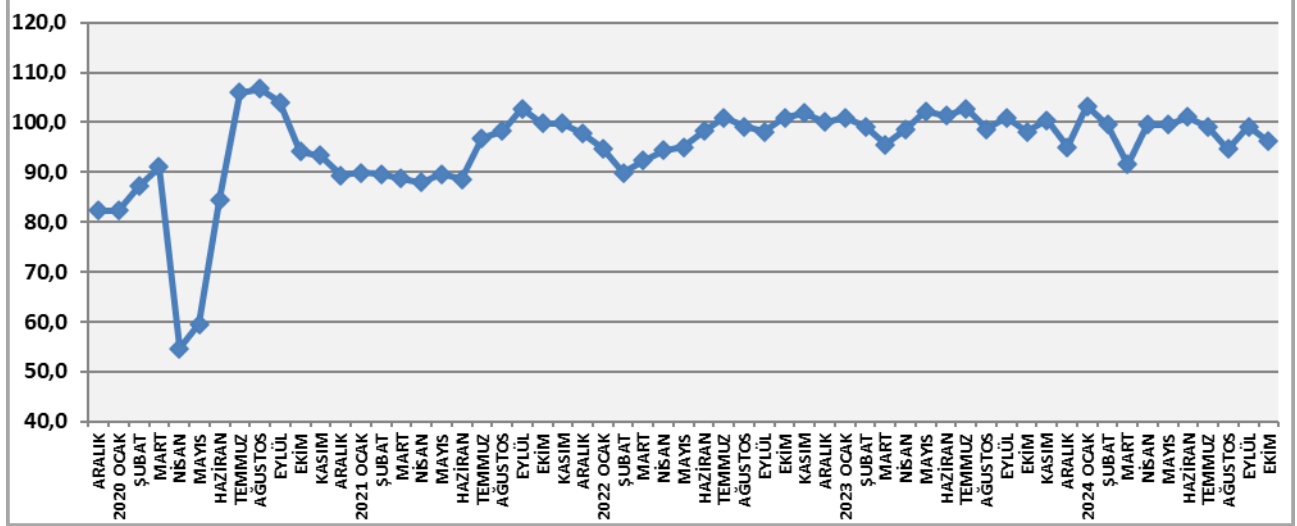

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Ekim Ayında 2,9 Puan Geriledi

Ekim ayında mevcut inşaat işleri seviyesi 2,9 puan gerilemiştir. Eylül ayında inşaat işleri seviyesi 4,4 artış göstermişti. Mevcut inşaat işleri seviyesi temmuz ve ağustos aylarındaki gerileme ve eylül ayındaki artış ardından ekim ayında yeniden gerilemiştir. Kış aylarına yaklaştığımız bu dönemde yüksek sezon da sona yaklaşmaktadır. Yüksek sezonda yeni inşaat başlangıçları beklentilerin altında kalmıştır. Mevcut işler seviyesini mevsimsellik yanı sıra ekonomi politikası uygulamaları ile deprem bölgesi ve kentsel dönüşüm faaliyetleri belirlemeye devam edecektir.

Şekil.3 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

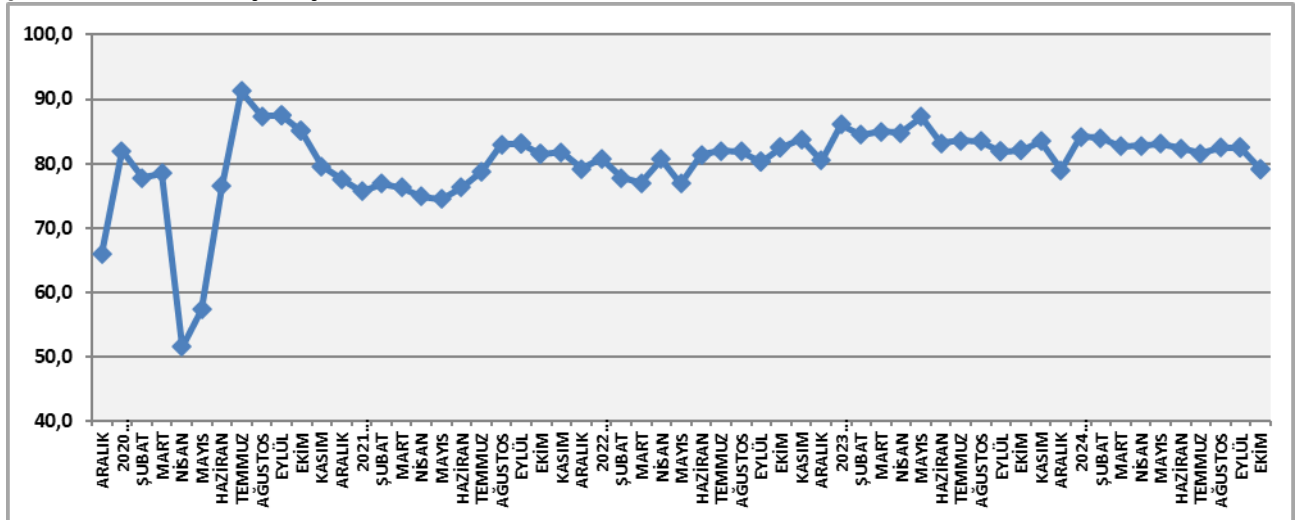

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat Siparişleri Seviyesi Ekim Ayında 3,3 Puan Düştü

Alınan yeni iş siparişleri yaz aylarında genel olarak durağan kalmıştır. Eylül ve özellikle ekim ayında ise yeni inşaat siparişleri gerilemiştir. Ekim ayında endeks 3,3 puan düşüş göstermiştir. Böylece sonbaharın ikinci ayında yeni alınan siparişler yılın en düşük seviyesine inmiştir. Yeni inşaat siparişleri için öncelikle ekonomi politikası uygulamaları ve etkileri belirleyici olmaktadır. Yüksek sezonun bitiyor olması ile de yeni alınan iş siparişleri zayıflamaktadır. Yeni siparişlerde toparlanmanın zaman alacağı tahmin edilmektedir.

Şekil.4– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Eylül Ayında Konut Satışları Yüzde 37,3 Arttı

2024 yılı eylül ayında 140.919 adet konut satışı gerçekleşmiştir. 2024 eylül ayında konut satışları bir önceki yılın eylül ayına göre yüzde 37,3 artmıştır. Eylül ayında yılın en yüksek aylık konut satışı gerçekleşmiştir. Tasarruf araçlarının yüksek getirileri ile oluşan servet etkisi belirleyici olmaktadır. 2024 Ocak-Eylül döneminde konut satışları geçen yılın ilk dokuz ayına göre yüzde 5,2 artarak 947.236 adet olmuştur. Bankaların daha uygun faiz oranlarına sahip konut kredisi olanakları konut satışlarını desteklemeye başlamıştır. 2024 yılının geri kalanında konut satışlarının yüksek gerçekleşmesi beklenmektedir.

Tablo.2- Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2020	2021	2022	2023	2024
OCAK	113.615	70.587	88.306	97.708	80.308
ŞUBAT	118.753	81.222	97.587	80.031	93.902
MART	108.670	111.241	134.170	105.476	105.394
NİSAN	42.873	95.863	133.058	85.652	75.569
MAYIS	50.936	59.166	122.768	113.276	110.588
HAZİRAN	190.012	134.731	150.509	83.636	79.313
TEMMUZ	229.357	107.785	93.902	109.548	127.088
AĞUSTOS	170.408	141.400	123.491	122.091	134.155
EYLÜL	136.744	147.143	113.402	102.656	140.919
EKİM	119.574	137.401	102.660	93.761	
KASIM	112.483	178.814	117.806	93.514	
ARALIK	105.981	226.503	207.963	138.577	
TOPLAM	1.499.316	1.491.856	1.485.622	1.225.926	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İkinci El Konut Satışları 2024 Eylül Ayında Yüzde 33,1 Yükseldi

Türkiye genelinde 2024 eylül ayında 96.061 adet ikinci el konut satışı gerçekleşmiştir. İkinci el konut satışları geçen yılın eylül ayına göre yüzde 33,1 artmıştır. Eylül ayında yılın en yüksek aylık ikinci el konut satışları gerçekleşmiştir. 2024 ocak-eylül döneminde ikinci el konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre 2,4 artarak 646.357 adet olmuştur. 2024 yılının geri kalanında sıkılaştırma politikaları ikinci el konut satışlarında belirleyici olacaktır. Ancak ilk el konut almak isteyenlerin mevcut konutlarını satış isteği ikinci el konut satışlarını artıracaktır.

Tablo.3- Konut Satışlarının Dağılımı

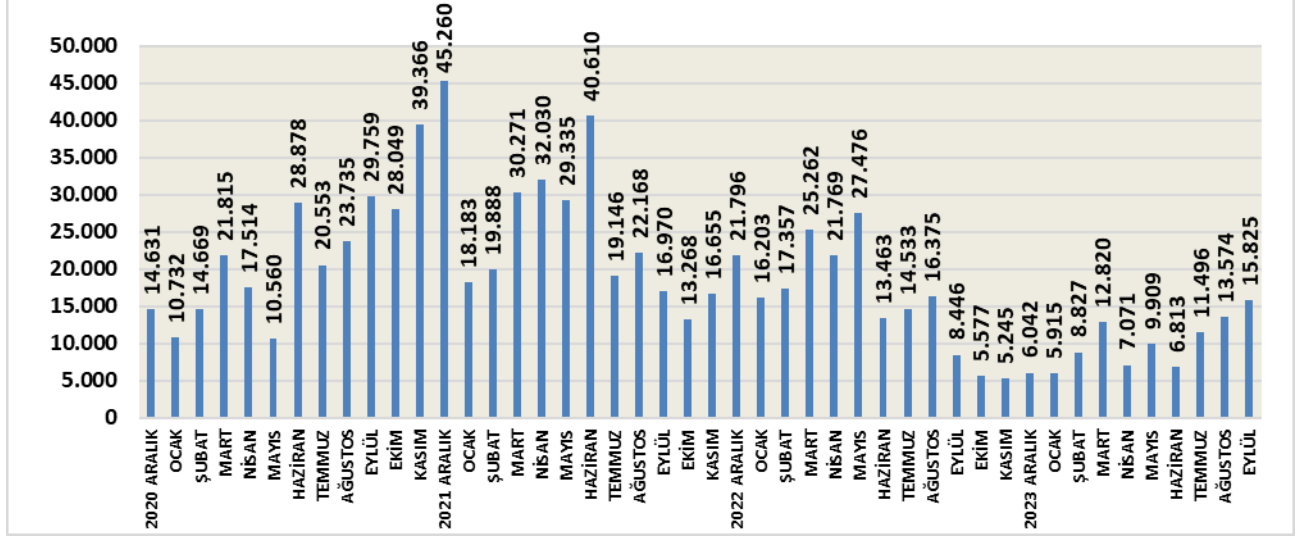
DÖNEM	2022		2023		2024	
	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	27.203	61.103	27.532	70.176	25.263	55.045
ŞUBAT	28.897	68.690	23.476	56.555	28.594	65.308
MART	38.337	95.833	32.899	72.577	34.399	70.995
NİSAN	36.421	96.637	26.952	58.700	24.085	51.484
MAYIS	32.861	89.907	34.413	78.863	35.558	75.030
HAZİRAN	44.732	105.777	25.886	57.750	25.425	53.888
TEMMUZ	28.688	65.214	31.641	77.907	40.784	86.304
AĞUSTOS	39.025	84.466	35.310	87.781	41.913	92.242
EYLÜL	35.954	77.448	30.488	72.168	44.858	96.061
EKİM	32.692	69.968	29.230	64.531		
KASIM	37.380	80.426	30.472	63.042		
ARALIK	77.889	130.074	51.243	87.334		
TOPLAM	460.079	1.025.543	379.542	846.384		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Eylül Ayında İpotekli Konut Satışları Yüzde 87,4 Arttı

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. 2024 eylül ayında 15.825 adet konut satışı ipotekli olarak gerçekleşmiştir. İpotekli konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 87,4 artmıştır. Yılın en yüksek aylık ipotekli konut satışı gerçekleşmiştir. Ağustos ve eylül aylarında bankaların daha uygun faiz oranlarına sahip konut kredisi kullandırmaları ipotekli konut satışları olumlu etkilenmiştir. İlk dokuz ayda ise ipotekli konut satışları yüzde 42,6 gerileyerek 92.310 adet olmuştur.

Şekil.5 İpotekli Konut Satışları; Adet

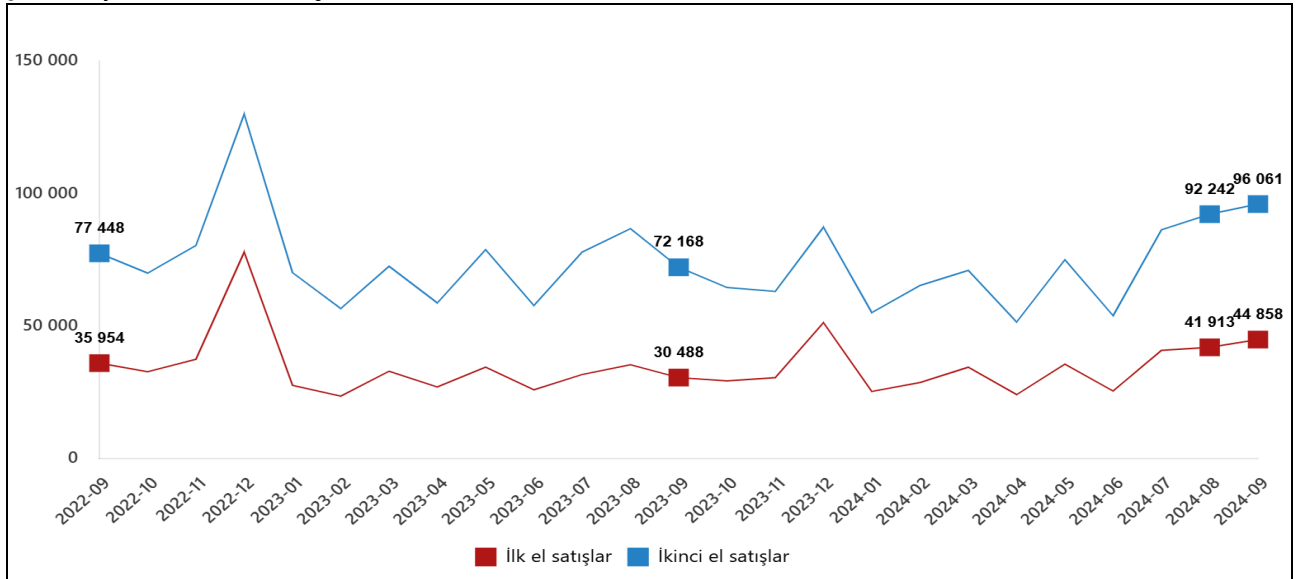

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Eylül Ayında Yeni Konut Satışları Yüzde 47,1 Arttı

2024 eylül ayında toplam 44.858 adet yeni konut satışı gerçekleşmiştir. Yeni konut satışları yılın en yüksek aylık satış olmuştur. Yeni konut satışları bir önceki yılın ağustos ayına göre yüzde 47,1 artmıştır. Temmuz-Eylül döneminde aylık yeni konut satışları 40 bini aşarak normal seviyesine dönmüştür. 2024 yılının ilk dokuz ayında yeni konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,0 artarak 300.879 adet olarak gerçekleşmiştir.

Şekil.6 Aylık Yeni Konut Satışları; Adet

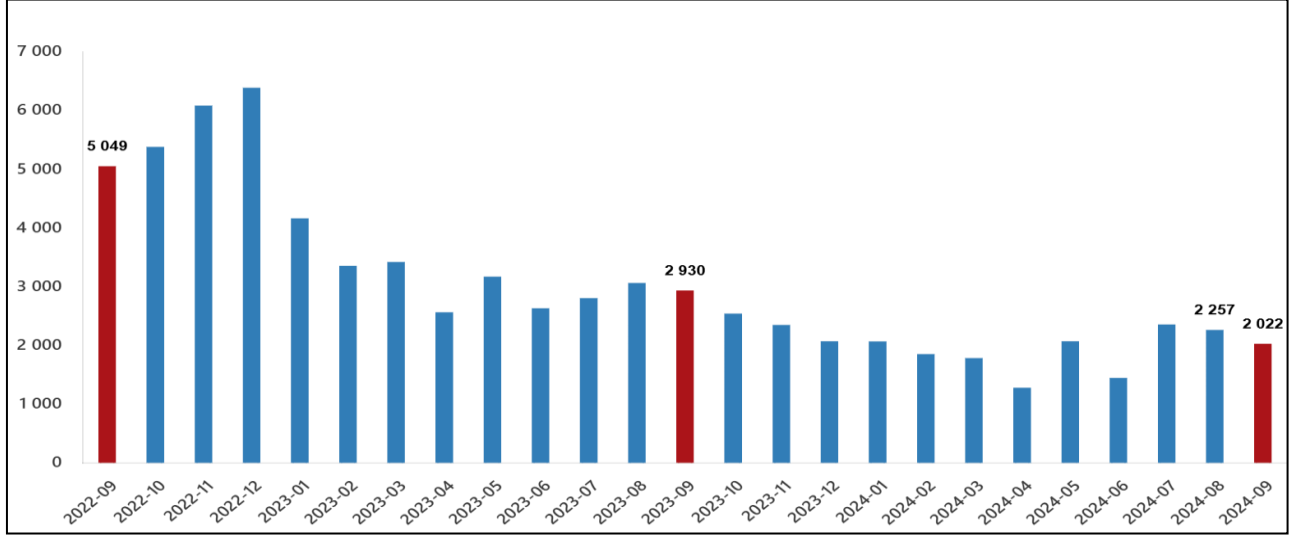

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İlk Dokuz Ayda Yabancılara Konut Satışları Yüzde 39,1 Azaldı

Yabancılara yapılan konut satışları 2024 yılında aylar itibariyle kademeli bir düşüş göstermektedir. Yabancılara konut satışları eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31,0 oranında azalarak 2.022 adet olmuştur. Eylül ayında toplam konut satışları içinde yabancılara yapılan konut satışının payı yüzde 1,4 olarak gerçekleşti. Yabancılara yapılan konut satış sayısının en fazla olduğu iller sırasıyla 783 ile İstanbul, 548 ile Antalya ve 210 ile Mersin oldu. Yabancılara yapılan konut satışları ocak-eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 39,1 oranında azalarak 17.090 adet olmuştur. Yabancıların konut talebi zayıflamaktadır.

Şekil.7 Yabancılara Konut Satışı Aylık Adet

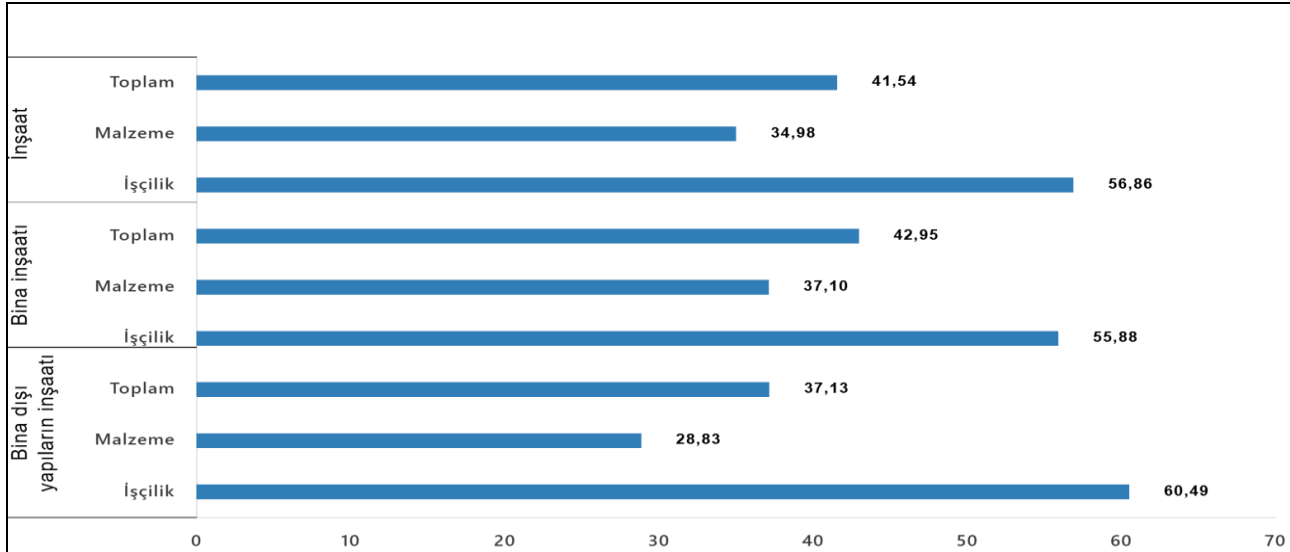

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Maliyetleri Artışı Yavaşlıyor

2024 ağustos ayı itibariyle inşaat maliyetleri yıllık artışı yüzde 41,54 olarak gerçekleşmiştir. İnşaat maliyetleri artışı yavaşlamaya devam etmektedir. Yıllık malzeme maliyetleri artışı yüzde 34,98, iş gücü maliyeti artışı ise yüzde 56,86 olmuştur. Yıllık maliyet artışlarının yüzde 25'e gerilemesi ile yeni inşaat başlangıçları hareketlenebilecektir.

Şekil.8 İnşaat Maliyetleri Değişimi 2024 Ağustos İtibariyle Yıllık

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi 2024 Ağustos Ayında Yüzde 2,7 Daraldı

İnşaat malzemesi sanayi üretimi ağustos ayında 2023 yılı ağustos ayına göre yüzde 2,7 daralmıştır. Yılın ilk çeyrek döneminde üretim geçen yılın ilk çeyrek dönemine göre yüzde 10,9 yükselmişti. İkinci çeyrekte ise üretim yüzde 3,9 azalmıştı. Üretimdeki gerileme üçüncü çeyrekte de sürmektedir. Temmuz ayından sonra ağustos ayında da üretimde düşüş yaşanmıştır.

2024 yılının ağustos ayında alt sektörlerin birçoğunda üretim azalmıştır. 2024 ocak-ağustos döneminde ise 8 alt sektörde üretim geçen yılın ocak-ağustos dönemine göre artarken, 14 alt sektörde üretim azalmıştır.

Bazı alt sektörlerde yüksek üretim artışları olmuştur. İlk sekiz ayda inşaat camları üretimi yüzde 15,5 ve demir çelik inşaat ürünleri üretimi yüzde 14,1 artmıştır. Hazır beton üretimi yüzde 13,1 ve çimento üretimi yüzde 8,3, demir çelik çubuk ve profil üretimi yüzde 7,8 büyümüştür.

2024 yılı ilk sekiz ayında bazı alt sektörlerde ise üretim yüksek düşüş göstermiştir. Seramik ürünlerinde yüksek üretim düşüşü yeni yılda da sürmektedir. İlk sekiz ayda seramik kaplama malzemeleri üretimi yüzde 23,5 ve seramik sağlık gereçleri üretimi yüzde 26,4 azalmıştır.

Metal yapı ve yapı parçaları üretimi yüzde 21,6, demir çelik radyatör üretimi yüzde 23,6 ve birleştirilmiş parke ve yer döşemeleri üretimi yüzde 18,9 azalmıştır.

2023 yılında alt sektörlerde farklı üretim eğilimleri ortaya çıkmıştı. 2024 yılının ilk sekiz ayında da benzer eğilimin devam ettiği görülmektedir.

Tablo.4– Sanayi Üretimi Büyüme

(Bir önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

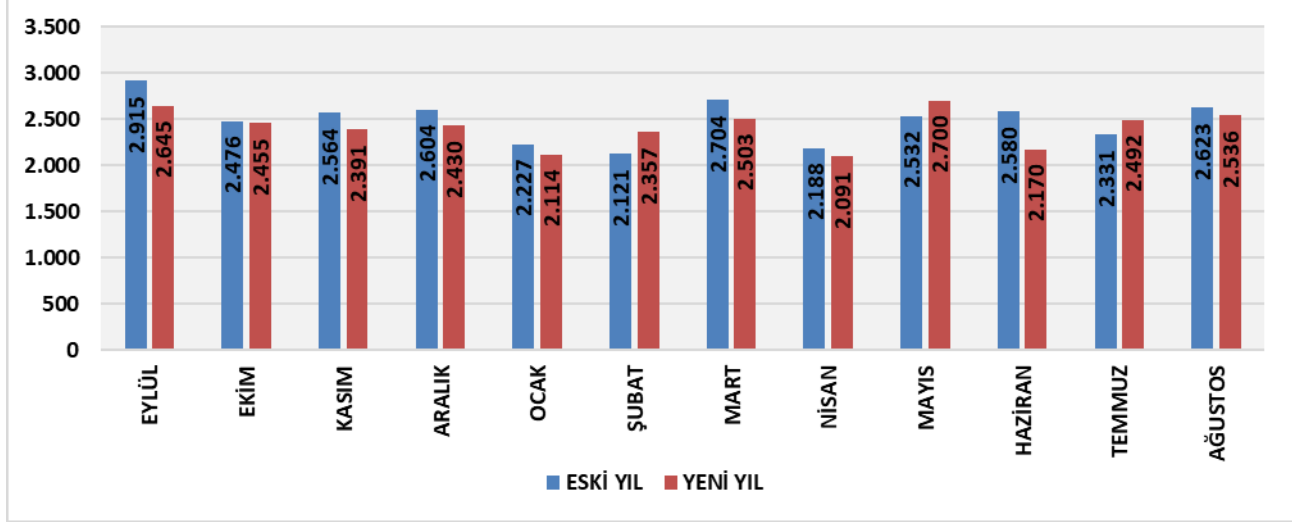
SEKTÖRLER	2024 Ağustos	2024 Ocak-Ağustos
İnşaat Camları	8,2	15,5
Demir Çelik İnşaat Ürünleri	10,9	14,1
Hazır Beton	-4,1	13,1
Çimento	-6,0	8,3
Demir Çelik Çubuk Profil	-0,7	7,8
Tuğla ve Kiremit	4,6	6,0
Yalıtımlı Kablolar	-4,8	1,6
Mermer ve Granit	2,1	0,2
Elektrikli Aydınlatma Ekipmanları	-9,0	-0,7
İnşaat Amaçlı Beton Ürünleri	-8,0	-1,3
Plastik İnşaat Malzemesi	3,8	-2,2
Isıtma ve Soğutma ve Havalandırma Donanımları	3,1	-2,6
Metalden Kapı ve Pencereleer	1,4	-3,0
Kilit ve Donanım Eşyası	-17,3	-3,1
Ahşap İnşaat Malzemesi	18,7	-3,9
İnşaat Boya ve Vernikleri	-22,9	-7,3
Armatür Musluk Valf/Vana	-19,1	-7,8
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	-25,0	-18,9
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	-9,8	-21,6
Seramik Kaplama Malzemeleri	-29,3	-23,5
Demir Çelik Radyatör	-39,4	-23,6
Seramik Sağlık Gereçleri	-32,4	-26,4
Toplam İnşaat Malzemesi	-2,7	2,2

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2024 Ağustos Ayında İhracat Yüzde 3,3 Azaldı

2024 yılı ağustos ayında inşaat malzemesi ihracatı geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 3,3 azalmıştır. Temmuz ayındaki artış ardından ihracat ağustos ayında yeniden gerilemiştir. İhracat 2,54 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracat bir önceki temmuz ayı ihracatının ise üzerinde gerçekleşmiştir. Ağustos ayında ihracat pazarlarındaki durgunluk sürmüştür. Emtia ve metal fiyatları ağustos ayında zayıf kalmıştır. Türk lirası ağustos ayında değer kaybetmiştir, ancak bunun ihracata katkısı olmamıştır. Ağustos ayında ihracat geçen yılın altında kalmıştır.

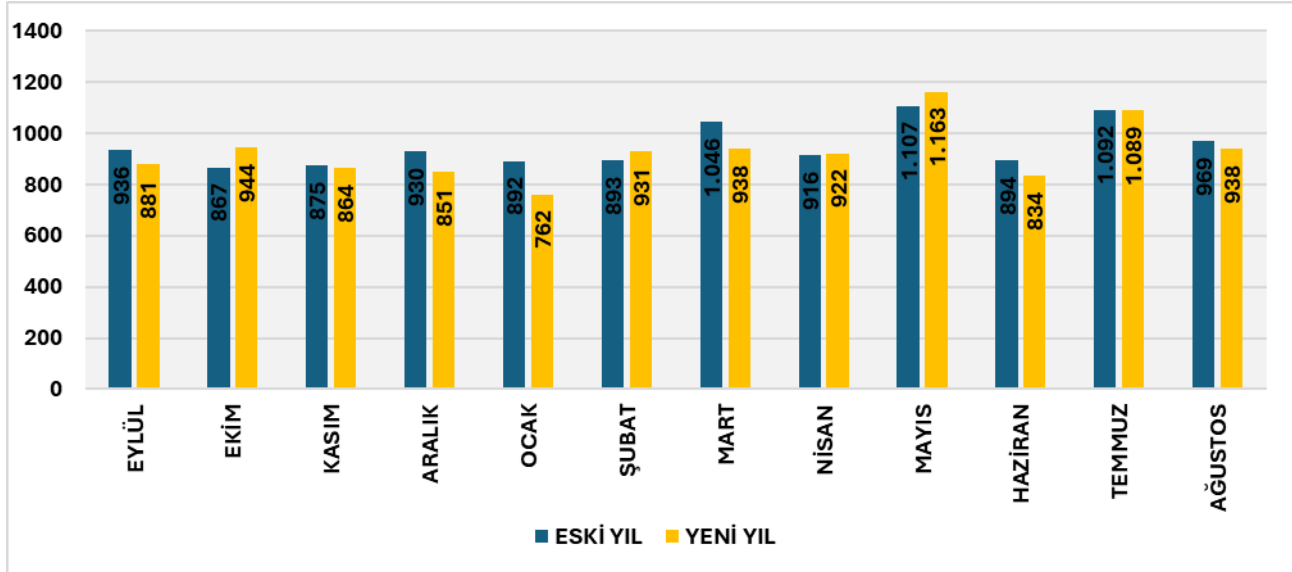
Şekil.9 – İnşaat Malzemesi İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2024 Ağustos Ayında İthalat Yüzde 3,2 Azaldı

İnşaat malzemeleri ithalatı 2024 yılı ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,2 azalarak 938 milyon dolar olmuştur. İthalat önceki temmuz ayına göre de önemli ölçüde düşmüştür. Ağustos ayında ithalat 1 milyar doların altında gerçekleşmiştir. Sıkı para politikası ve inşaat işlerinde yavaşlama ithalatı sınırlamıştır. Türk lirasının ağustos ayındaki değer kaybı da ithalatı bu kez olumsuz etkilemiştir.

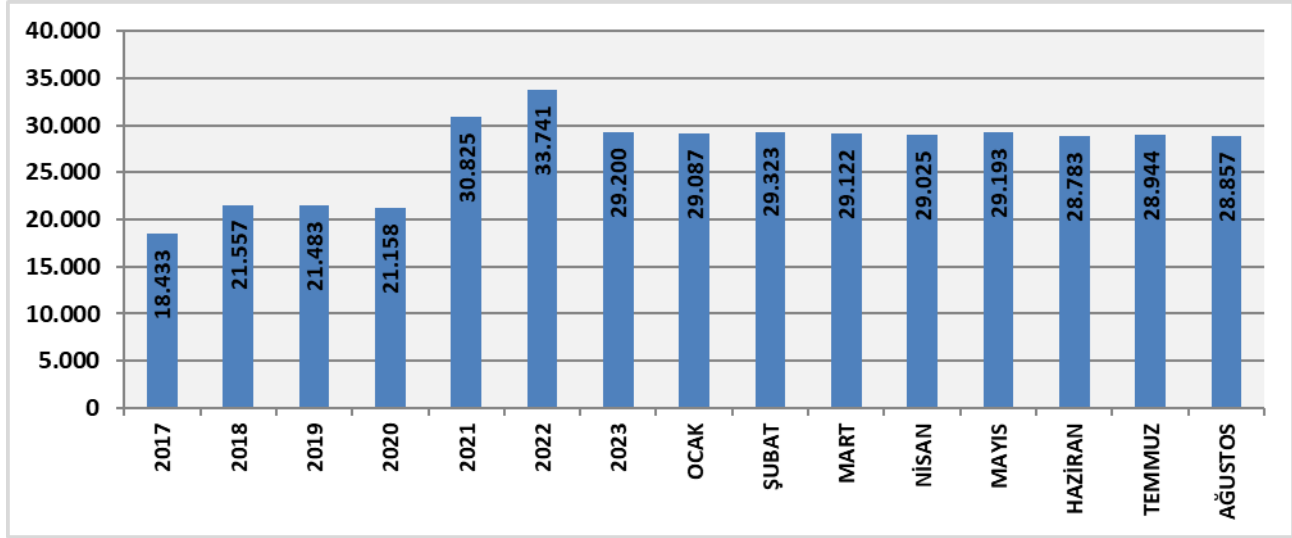
Şekil.10– İnşaat Malzemesi İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

2024 Yılı Ağustos Ayında İnşaat Malzemesi Yıllık İhracatı 28,86 Milyar Dolar Geriledi

İnşaat malzemesi ihracatı 2024 yılının ilk sekiz ayında yüzde 2,0 düşerek 18,91 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak 2024 yılı ağustos ayında yıllık ihracat da düşerek 28,86 milyar dolar olmuştur. İhracat pazarlarındaki durgunluk yılın ilk sekiz ayında devam etmiştir. İkinci çeyrekte nisan ve haziran aylarında çalışma gün sayılarının azalması ihracatı olumsuz etkilemiştir. Türk lirasında yılbaşından bu yana yaşanan değerlenme ihracatı olumsuz etkilemektedir. İhracat temmuz ayında toparlandıktan sonra ağustos ayında yeniden düşüş göstermiştir. Yıllık ihracat durağan kalmaktadır.

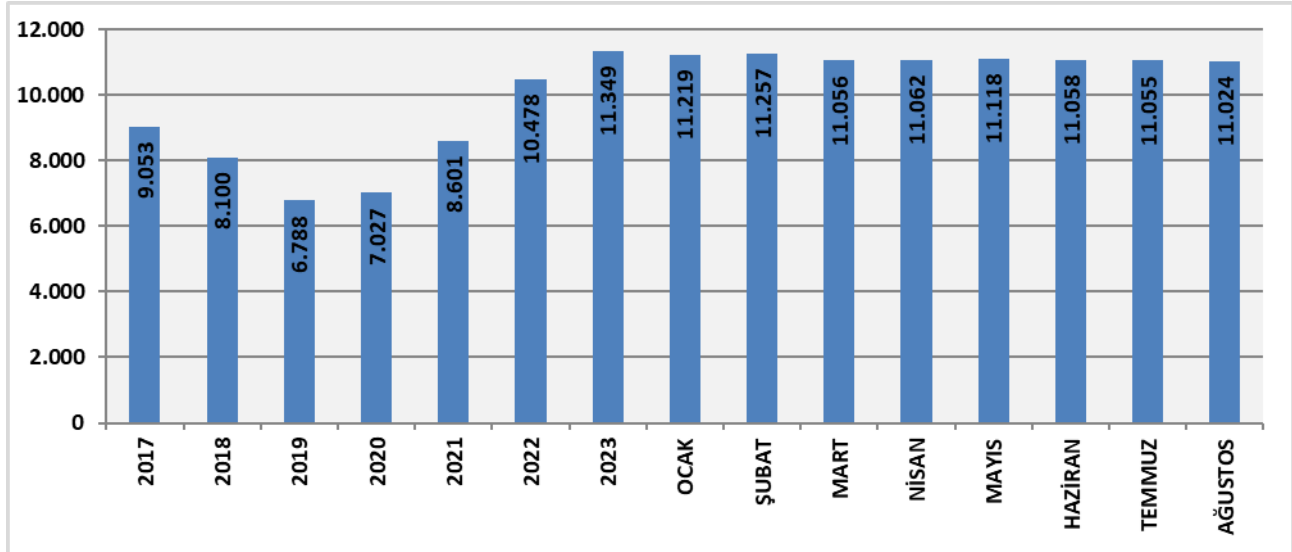
Şekil.11 – İnşaat Malzemesi İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

2024 Yılı Ağustos Ayında İnşaat Malzemesi Yıllık İthalatı 11,024 Milyar Dolar Oldu

İnşaat malzemesi ithalatı 2024 yılının ilk sekiz ayında yüzde 3,0 azalarak 7,58 milyar dolara inmiştir. Buna bağlı olarak 2024 yılı ağustos ayında yıllık ithalat 11,024 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yıllık ithalatta düşüş ağustos ayı sonu itibariyle yüzde 2,7 olmuştur. Yıllık ithalatta düşüşün yavaşlayarak sürmesi beklenmektedir.

Şekil.12– İnşaat Malzemesi İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.5 İnşaat Malzemesi İhracatı
2023 -2024 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2023 Ocak-Ağustos	2024 Ocak-Ağustos	% Değ.
BLOK MERMER	416	392	-5,8
ALÇI SIVA	61,1	41,0	-32,9
ÇİMENTO	874	744	-14,8
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	275	275	0,2
YAPI KİMYASALLARI	595	597	0,3
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	986	999	1,3
AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ	786	792	0,8
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	43,7	45,2	3,4
DUVAR KÂĞITLARI	16,4	16,1	-1,5
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER VE GRANİT)	815	832	2,2
ALÇI ÇİMENTO BETONDAN EŞYA	187	201	7,6
TUĞLA VE KİREMİT	11,02	9,19	-16,7
SERAMİK KAPLAMA	450	454	1,0
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	210	174	-17,4
İNŞAAT CAMLARI (DÜZ CAM VE YALITIM CAMLARI)	365	368	0,7
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	2.751	2.714	-1,4
DEMİR ÇELİK BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇALARI	1.454	1.469	1,1
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	1.637	1.603	-2,1
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL VE ÇİTLER	15,6	19,1	22,9
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES VE AĞ	85	86	2,1
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	547	506	-7,5
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	292	306	4,8
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	52,5	57,9	10,4
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	2.270	2.127	-6,3
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	2,96	1,78	-40,0
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	380	383	0,7
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	606	475	-21,6
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN VE KÖRÜKLER	140	115	-18,0
ARMATÜR MUSLUK VANA VE VALFLER	344	338	-1,6
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	11,7	11,5	-1,2
ELEKTRİK MALZEMESİ	536	574	7,1
YALITIMLI KABLOLAR	1.551	1.659	6,9
SAYAÇLAR	44,1	48,6	10,1
AYDINLATMA EKİPMANLARI	180	178	-1,4
PREFABRİK YAPILAR	170	160	-5,8
YALITIM MALZEMESİ	133	133	-0,5
TOPLAM İNŞAAT MALZEMESİ	19.296	18.906	-2,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

Tablo.6 İnşaat Malzemesi İthalatı
2023 -2024 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2023 Ocak-Ağustos	2024 Ocak-Ağustos	% Değ.
BLOK MERMER	4,95	4,70	-5,2
ALÇI SIVA	3,21	4,09	27,4
ÇİMENTO	6,82	5,96	-12,7
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	399	393	-1,6
YAPI KİMYASALLARI	581	533	-8,3
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	306	282	-8,0
AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ	204	126	-38,2
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	9,02	11,09	23,0
DUVAR KÂĞITLARI	3,76	4,40	17,1
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER VE GRANİT)	60	54	-10,0
ALÇI ÇİMENTO BETONDAN EŞYA	28,1	16,0	-43,2
TUĞLA VE KİREMİT	1,75	2,78	59,1
SERAMİK KAPLAMA	60	40	-33,7
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	17,6	15,7	-10,4
İNŞAAT CAMLARI (DÜZ CAM VE YALITIM CAMLARI)	410	272	-33,8
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	429	310	-27,8
DEMİR ÇELİK BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇALARI	818	927	13,4
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	267	242	-9,2
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL VE ÇİTLER	0,17	0,13	-21,7
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES VE AĞ	7,23	8,76	21,1
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	431	424	-1,5
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	17,5	22,7	29,9
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	9,4	13,3	41,6
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	623	655	5,2
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,31	0,41	33,6
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	171	201	17,2
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	343	434	26,5
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN VE KÖRÜKLER	59,4	70,4	18,6
ARMATÜR MUSLUK VANA VE VALFLER	605	649	7,3
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	42,1	40,0	-5,0
ELEKTRİK MALZEMESİ	1.108	1.025	-7,5
YALITIMLI KABLOLAR	431	463	7,6
SAYAÇLAR	14,5	11,0	-24,2
AYDINLATMA EKİPMANLARI	158	155	-1,6
PREFABRİK YAPILAR	29,2	8,6	-70,5
YALITIM MALZEMESİ	151	152	0,4
TOPLAM İNŞAAT MALZEMESİ	7.809	7.576	-3,0

TÜRKİYE EKONOMİSİ

2025 Yılı Bütçesi Açıklandı

Merkezi hükümetin 2025 yılı bütçe teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuştur. 2025 yılı bütçesinde temel hedef gelirlerin arttırılması ve kamu tasarrufları yoluyla açığın azaltılmasıdır. Bu ana hedef doğrultusunda hazırlanan bütçe teklifinde bütçe harcamalarında yüzde 31,4, bütçe gelirlerinde ise yüzde 41,2 artış öngörülmüştür. Bütçe açığı ise 2024 gerçekleşme tahminine göre yüzde 10,1 azalarak 1,93 trilyon TL'ye inecektir. Deprem bölgesine yapılacak harcamalar dışarıda tutulduğunda ise bütçe açığı 1,35 trilyon TL olarak hesaplanmıştır.

Bütçe harcama kalemleri içinde faiz dışı harcamalar yüzde 28,9, faiz harcamaları ise yüzde 50,2 artmaktadır. Faiz dışı harcamalar içinde personel harcamalarında yüzde 29,9 cari transferlerde ise yüzde 44,9 artış öngörülmüştür. Cari transferlerde enflasyon hedefinin oldukça üzerinde büyüme görülmektedir. 2023 yılı ikinci yarısında artan faizler ise faiz harcamalarında önemli büyümeye yol açmaktadır.

Bütçe gelirleri içinde ana kalemi vergi gelirleri oluşturmaktadır. Vergi gelirleri 2025 yılında yüzde 46,5 artmaktadır. Burada özellikle yabancı kurumlar ile Türkiye'deki kurumlar için yeni getirilen asgari kurumlar vergisi uygulaması önemli olacaktır.

Tablo.7 2025 Yılı Merkezi Hükümet Bütçesi Temel Büyüklükleri

Bütçe Kalemleri	2024 gerçekleşme tahmini Milyar TL	2025 Hedef Milyar TL	% Değişim
BÜTÇE HARCAMALARI	11.213	14.731	31,4
FAİZ DIŞI HARCAMALAR	9.915	12.781	28,9
PERSONEL GİDERLERİ	2.678	3.479	29,9
SOSYAL GÜVENLİK PRİMİ	333	432	29,7
MAL VE HİZMET ALIM	773	1.024	32,5
CARİ TRANSFERLER	4.011	5.813	44,9
YATIRIM HARCAMALARI	1.093	1.103	0,9
SERMAYE TRANSFERLERİ	724	321	-55,7
DİĞER	303	306	1,0
FAİZ HARCAMALARI	1.298	1.950	50,2
BÜTÇE GELİRLERİ	9.065	12.800	41,2
VERGİ GELİRLERİ	7.606	11.139	46,5
DİĞER GELİRLER	1.459	1.662	13,9
BÜTÇE DENGESİ	-2.149	-1.931	-10,1

Kaynak: TC. Hazine ve Maliye Bakanlığı

2025 Yılı Bütçesinden Deprem Bölgesi ve Kentsel Dönüşüm Destekleri 584 Milyar TL

2025 yılı merkezi hükümet bütçe teklifi kamunun birçok alanda vereceği destekleri, yapacağı harcamaları ve istisnaları yansıtmaktadır. 2025 yılında kamunun sabit sermaye yatırım harcamaları 1,1 trilyon TL olacaktır. Kamu 2025 yılında yeni projeye başlamayacaktır ve geçen yıllarda başlayan ve devam eden yatırımları sürdürecektir.

Deprem bölgesi destekleri ile kentsel dönüşüm destekleri 2025 yılında 584 milyar TL olacaktır. Deprem bölgesinde alt yapı ile konut ve konut dışı bina yatırımlarının 2025 sonunda tamamlanması hedeflenmektedir. 2025 yılında kentsel dönüşüm faaliyetleri için 120 milyar TL harcama planlanmıştır. Bu harcama afetlere dirençli şehirler projesi kapsamında yapılacaktır.

2025 yılında hane halklarının elektrik ve doğal gaz faturalarına verilecek destek 472 milyar TL olacaktır. Yeni yılda hane halklarının tüketimi ve gelirin göre fatura desteklerinin farklı uygulanmaya başlaması planlanmaktadır.

2025 yılında yerel yönetimlere 2025 yılı bütçesinden 1,34 trilyon TL kaynak aktarılacaktır. Yerel yönetimlere aktarılan kaynaklarda önemli bir artış yapılacaktır ve yerel yönetimlerin 2025 yılı alt yapı yatırımları da artacaktır.

Asgari ücrete getirilen gelir vergisi muafiyeti ile 2025 yılında kamunun 810 milyar TL gelir vergisinden vazgeçtiği hesaplanmıştır.

2025 yılı bütçesinden reel sektöre verilecek desteklerin toplamı 561 milyar TL'dir. Bunun önemli bölümü sosyal güvenlik primi işveren payında uygulanan 5 puanlık indirimdir. Bütçeden ihracata verilecek destekler 43 milyar TL, ARGE destekleri ve harcamaları ise 62 milyar TL olacaktır.

Tablo.8 2025 Yılı Merkezi Hükümet Bütçe Teklifinde Seçilmiş Kalemler

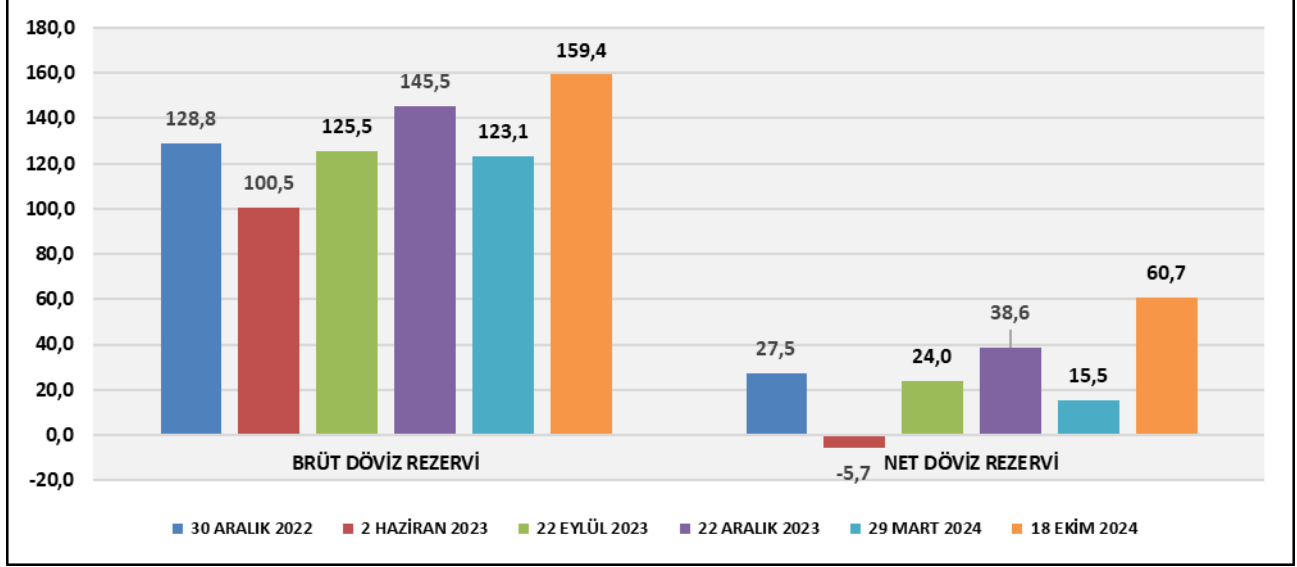
1	SABİT SERMAYE YATIRIMLARI 1,1 TRİLYON TL
2	SOSYAL YARDIM VE DESTEKLER 651 MİLYAR TL
3	DEPREM BÖLGESİ DESTEKLERİ 584 MİLYAR TL (2024 YILINDA 1,03 TRİLYON TL)
4	AFETLERE DİRENÇLİ ŞEHİRLER PROJESİ 120 MİLYAR TL
5	HANE HALKLARI ELEKTRİK VE DOĞALGAZ DESTEĞİ 472 MİLYAR TL
6	YEREL YÖNETİMLERE 1,34 TRİLYON TL
7	ASGARİ ÜCRET GELİR VERGİSİ MUAFİYETİYLE VAZGEÇİLEN GELİR VERGİSİ 810 MİLYAR TL
8	REEL SEKTÖRE DESTEKLER 561 MİLYAR TL
9	İHRACAT DESTEKLERİ 43 MİLYAR TL
10	TARIM DESTEKLERİ 706 MİLYAR TL
11	ARGE DESTEKLERİ VE HARCAMALARI 62 MİLYAR TL

Kaynak: TC. Hazine ve Maliye Bakanlığı

TC. Merkez Bankası Döviz Rezervleri Artmaya Devam Ediyor

Dezenflasyon sürecinde uygulanan sıkı para ve maliye politikası sonucu TC. Merkez Bankası döviz rezervlerinde artış sürmektedir. 18 Ekim tarihi itibariyle brüt rezervler 159,4 milyar dolar ve net rezervler 60,7 milyar dolar ile tarihin en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. Cari işlemler dengesinde fazla verilen aylarda olunması ile rezervler artmaktadır. Yurt dışından sendikasyon ve tahvil ihracı aracılığıyla borçlanmalar da artış göstermektedir. TC. Merkez Bankası'nın rezervlerindeki artış Türk lirasının da reel olarak değer kazanmasına yol açmaktadır. Kredi notu artışları da rezervleri destekleyecektir.

Şekil.13 TCMB Döviz Rezervleri Milyar Dolar

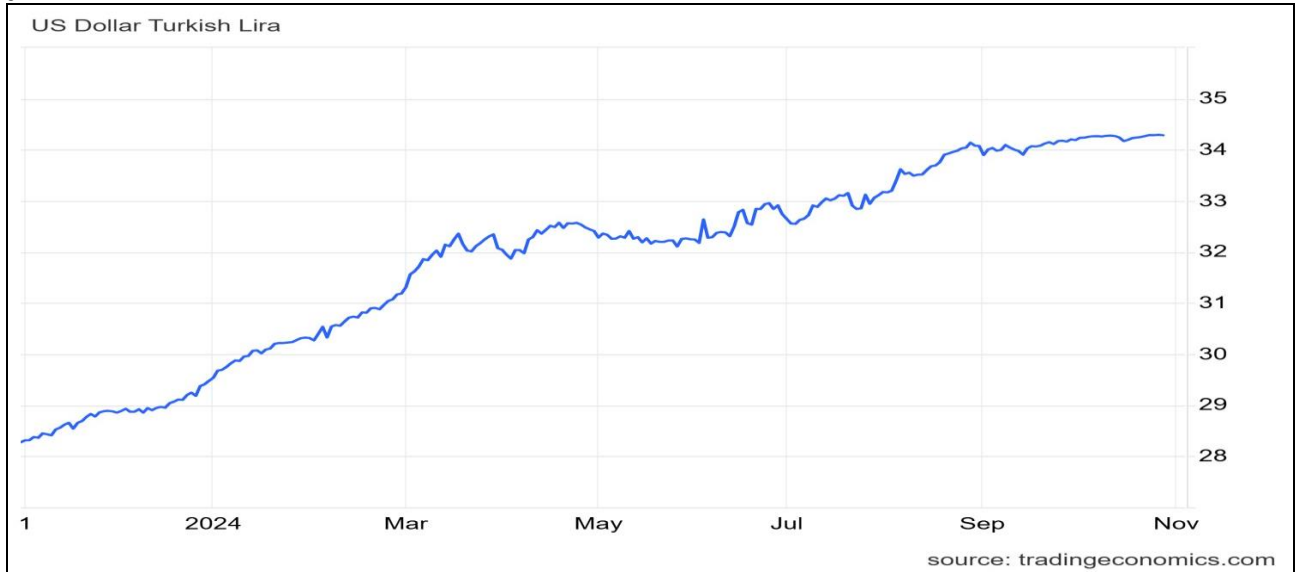

Kaynak: TC. Merkez Bankası

Türk Lirası Durağanlaştı

Türk lirası eylül ve ekim aylarında nominal olarak durağanlaşmıştır. Orta vadeli program açıklandıktan sonra sıkı para politikası ile yüksek faizlerin daha uzun süreceği beklentisi kuvvetlenmiştir. Buna bağlı olarak dövize geçiş talebi önümüzdeki yıla ötelenmiştir. Türkiye'ye net döviz girişi sürmektedir. Bu koşullar altında Türk lirası dolar kuru 2024 sonunda orta vadeli programdaki 36,95 TL varsayımının da altında kalacaktır.

Şekil.14 Türk Lirası ABD Dolar Kuru

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisi 2024 Yılında Yüzde 2,7 Büyüyor

Ekim ayında uluslararası kurumlar gerçekleştirdikleri yıllık toplantılarında dünya ekonomisi ve ticaretine ilişkin olarak 2024 yılına ilişkin güncellenmiş gerçekleşme öngörülerini paylaştılar. Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü birçok rapor yayınladılar. Buna göre 2024 yılına ilişkin güncellenmiş öngörüler ortaya çıktı. Dünya ekonomisi 2024 yılında nisan ve temmuz aylarındaki tahminlere göre daha yavaş büyümektedir. Enflasyonlardaki düşüşlerin gecikmesi ile faiz indirimlerinin ötelenmesi toparlanmayı engellemiştir. Yine jeopolitik ve siyasi gelişmeler de büyümeyi sınırlamıştır. Dünya ekonomisi 2024 yılında yüzde 2,7 büyümektedir.

2024 yılında gelişmiş ülkeler yüzde 1,8 büyümektedir. Gelişmiş ülkeler arasında ABD’de büyüme halen güçlüdür. ABD ekonomisinde 2024 yılında büyüme yüzde 2,8’dir. Euro bölgesinde büyüme zayıf kalmıştır ve yüzde 0,8 olarak gerçekleşmektedir. Almanya 2024 yılında “0” büyüme göstermektedir. İngiltere’de 2024 büyümesi yüzde 1,1 olarak tahmin edilmektedir. Diğer gelişmiş ülkeler ortalama yüzde 2,1 büyümektedir.

2023 yılında yüzde 4,4 büyüyen gelişen ülkelerde 2024 yılı büyüme yüzde 4,2’dir. Çin ekonomisi gelişen ülkeler içinde yine belirleyici olmaktadır. Çin, yüzde 4,8 ile yıl genelinde hedeflediği yüzde 5,0’in altında büyümektedir. Çin ekonomide birçok yapısal sorun ile karşı karşıyadır. Buna bağlı olarak büyüme sıkıntıları sürmektedir. Gelişen ülkeler içinde Hindistan 2024 yılında yüzde 7,0 ile yine hızlı büyümektedir. Asya ülkelerinde büyüme yüzde 5,3’tür. Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde ve Rusya’da 2024 yılı büyümesi yüzde 3,2 ve yüzde 3,6 olarak gerçekleşmektedir. Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde büyüme 2,1 ile zayıf kalmıştır.

Tablo.9 Dünya Ekonomisi Büyüme

	2022 YÜZDE	2023 YÜZDE	2024 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ YÜZDE
DÜNYA	3,0	2,8	2,7
GELİŞMİŞ ÜLKELER	2,6	1,7	1,8
ABD	1,9	2,9	2,8
EURO BÖLGESİ	3,4	0,4	0,8
AVRUPA BİRLİĞİ	3,6	0,6	1,1
ALMANYA	1,8	-0,3	0,0
JAPONYA	1,0	1,7	0,3
BİRLEŞİK KRALLIK	4,3	0,3	0,1
DİĞER GELİŞMİŞ ÜLKELER	2,7	1,8	2,1
GELİŞEN ÜLKELER	4,1	4,4	4,2
ASYA ÜLKELERİ	4,5	5,7	5,3
ÇİN	3,0	5,2	4,8
HİNDİSTAN	7,2	8,2	7,0
ORTA VE DOĞU AVRUPA	1,2	3,3	3,2
RUSYA	-1,2	3,6	3,6
ORTA DOĞU VE KUZAY AFRİKA	5,5	1,9	2,1
ORTA ASYA / KAFKASLAR	5,6	4,4	4,5
SAHRA AFRİKA	4,0	3,6	3,6
LATİN AMERİKA	3,4	2,2	2,1

Kaynak: IMF, World Economic Outlook, 2024 Ekim

Kritik ABD Seçimleri ve Olası Trump Etkisi

ABD’de küresel ekonomi, siyaset ve jeopolitik gelişmelere yön verecek Başkanlık seçimleri 5 Kasım günü yapılacaktır. En son anketler Cumhuriyetçi aday Trump ile Demokrat aday Harris’in çok yakın olduklarını göstermektedir. Harris’in seçilmesi halinde ABD’nin ekonomi ve dış politikasında Biden dönemine göre önemli bir değişiklik beklenmemektedir. Ancak Trump’ın seçilmesi halinde uygulanacak yeni politikalar önemli sonuçlar doğuracaktır.

Trump, öncelikle ABD’nin ithalatında yüksek gümrük vergileri uygulayacağını vaat etmektedir. Uygulanacak yüksek vergiler küresel ticarete yeni bir korumacılık savaşı yaratabilecektir. Küresel ekonomi ve ticaret yavaşlayacaktır. Yüksek vergiler ABD’de enflasyonu artıracak ve faiz indirimlerini öteleyecektir. Trump döneminde doların diğer para birimleri karşısında değer kazanması beklenmektedir. Trump ile 2025 yılında küresel ekonomide toparlanma zor olacaktır.

Tablo.10 ABD’de Başkanlık Seçimlerini Trump’ın Kazanması Halinde Olası Ekonomik Etkiler

İTHALAT VERGİLERİ	ÇİN’DEN İTHALATA YÜZDE 60 + TÜM ÜLKELERE YÜZDE 10-20 + DOLAR KULLANIMINI BIRAKAN ÜLKELERE İTHALATTA YÜZDE 100 VERGİ
KÜRESEL TİCARET	KARŞILIKLI ARTAN TARİFELER + TİCARET SAVAŞLARI + KÜRESEL TİCARETTE YAVAŞLAMA
ENFLASYON	DAHA PAHALI İTHALAT İLE ABD’DE ENFLASYONDA ARTIŞ
PARA POLİTİKASI	ENFLASYONDA ARTIŞ OLURSA FAİZ İNDİRİMLERİ ERTELENİR
İTHALAT	ABD’Lİ İTHALATÇILAR ALTERNATİF ÜLKELERE YÖNELİR
BÜYÜME	İLK AŞAMDA ABD EKONOMİSİ VE KÜRESEL EKONOMİ YAVAŞLAR
MÜLTECİ GÖÇ	İZİNSİZ / KAÇAK GİRİŞ YAPANLARIN TAMAMINI SINIR DIŞI EDECEK İŞ GÜCÜ AÇIĞI + ÜCRETLERDE ARTIŞ + ENFLASYON
DOLAR	TRUMP GÜÇLÜ BİR DOLAR OLACAĞINI SÖYLÜYOR
ÇİN	İHRACAT, ÜRETİM VE MALİ PİYASALARDA SIKINTILAR

Kaynak: Çalışma Ekibi

Dünya Ticaretinde Durgunluk

Dünya ticareti 2024 yılında durgunluk yaşamaktadır. Dünya Ticaret Örgütü’nün ekim ayı raporuna göre dünya mal ticareti 2024 yılında miktar olarak yüzde 2,7 büyüme göstermektedir. Ancak değer olarak büyüme sadece yüzde 0,6 olarak tahmin edilmektedir. Ortalama ihracat birim fiyatları gerilemektedir. Dünya ekonomisinde toparlanmanın ötelenmesi mal ticaretini de sınırlamıştır. Dünya mal ticareti 2024 yılını durağan bir eğilim içinde kapatmaktadır.

Tablo.11 Dünya Mal Ticaretinde Gelişmeler

	2021	2022	2023	2024 TAHMİN
DÜNYA MAL İHRACATI MİLYAR DOLAR	22.294	24.917	23.813	23.950
MİKTAR OLARAK BÜYÜME YÜZDE	9,6	2,2	-1,1	2,7
DEĞER (ABD DOLARI) OLARAK BÜYÜME YÜZDE	26,2	11,8	-4,4	0,6
ORTALAMA İHRAÇ BİRİM FİYATI DEĞİŞİMİ YÜZDE	15,0	9,4	-3,3	-1,9

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü, Ekim 2024

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de İnşaat Harcamaları 2024 Üçüncü Çeyrekte Geriliyor

ABD’de inşaat harcamaları 2024 yılının ilk çeyrek döneminde durağanlaşmış, yılın ikinci çeyreğinde de inşaat harcamaları durağan gerçekleşmişti. 2024 yılı üçüncü çeyreğinde ise inşaat harcamaları gerilemektedir. Ağustos ayında toplam inşaat harcamaları 2,13 trilyon dolara inmiştir. Konut inşaat harcamaları düşmüştür. Yıllık konut inşaat harcamaları 911 milyar dolar olmuştur. Konut dışı binalar ve alt yapı inşaat harcamaları ise 1,22 trilyon dolar ile tarihin en yüksek seviyelerine yakın gerçekleşmiştir. ABD’de sıkılaştırma politikalarının inşaat sektörü üzerindeki gecikmeli yavaşlatıcı etkisi görülmektedir.

Tablo.12 ABD İnşaat Harcamaları; Yıllık Milyar Dolar

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2021 Q4	828	828	1.656
2022 Q2	946	858	1.804
2022 Q4	862	966	1.828
2023 Q1	857	1.044	1.901
2023 Q2	871	1.085	1.956
2023 Q3	898	1.185	2.083
2023 Q4	905	1.196	2.101
2024 Q1	924	1.212	2.136
2024 HAZİRAN	924r	1.220r	2.144r
2024 TEMMUZ	914r	1.220r	2.134r
2024 AĞUSTOS	911	1.221	2.132

Kaynak: US Bureau Of Census, r; revize edilmiştir

ABD’de Mevcut Konut Satışları Eylül Ayında Geriledi

ABD’de mevcut konut satışları eylül ayında gerilemiştir. Yeni ev satışları ağustos ayında yıllık 716 bin adete düşmüştür. Mevcut ev satışları eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 0,2 azalarak 3,86 milyon adet olmuştur. 2010 Ekim ayından bu yana en düşük yıllık mevcut konut satışı gerçekleşmiştir. Yeni konut satışları ise eylül ayında yüzde 4,1 artarak 738 olmuştur. Konut fiyatları ise kademeli artışını sürdürmektedir.

Tablo.13 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2020 Q4	885	6.660	242,2
2021 Q4	839	6.092	287,1
2022 Q4	625	4.020	301,7
2023 Q2	684	4.160	310,9
2023 Q3	719	3.960	318,3
2023 Q4	651	3.780	321,7
2024 Q1	665	4.220	325,5
2024 HAZİRAN	668	3.890	330,2
2024 TEMMUZ	751	3.950	331,3
2024 AĞUSTOS	709r	3.880r	
2024 EYLÜL	738	3.860	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index, r; revize edilmiştir

Euro Alanında İnşaat Harcamaları 2024 Ağustos Ayında Yüzde 2,5 Azaldı

Euro bölgesi toplam inşaat harcamaları ağustos azalmıştır. Böylece inşaat harcamaları yedi aydır gerileme göstermektedir. Temmuz ayı harcamaları da güncellenmiştir. Ağustos ayında inşaat harcamaları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,5 azalmıştır. Ağustos ayında yapı inşaat harcamaları yüzde 2,1 küçülmüştür. Alt yapı inşaatları ve mühendislik işleri ise yüzde 3,2 küçülme göstermiştir. Yapı inşaat harcamaları yanı sıra alt yapı harcamalarındaki daralma inşaat sektörüne olumsuz etki yapacaktır.

Tablo.14 Euro Bölgesi İnşaat Harcamaları Büyüme Değişim; Yüzde

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	YAPI İNŞAATI	ALT YAPI İNŞAATI VE MÜHENDİSLİK
2021 Q4	0,7	0,9	0,4
2022 Q2	2,7	3,1	0,7
2022 Q3	0,8	0,9	0,0
2022 Q4	0,3	0,2	1,0
2023 Q1	0,3	0,3	0,9
2023 Q2	0,1	-0,4	4,2
2023 Q3	0,5	0,1	3,3
2023 Q4	0,9	-1,2	3,9
2024 Q1	-0,3	-2,4	5,6
2024 NİSAN	-1,6r	-4,0r	2,1r
2024 MAYIS	-2,6r	-5,2r	0,5r
2024 HAZİRAN	-1,5r	-2,1r	0,9r
2024 TEMMUZ	-2,3r	-3,2r	-0,3r
2024 AĞUSTOS	-2,5	-2,1	-3,2

Kaynak: Eurostat, r; revize edilmiştir

İnşaat Malzemesi Fiyatları Ekim Ayında Dalgalandı

Dünya inşaat malzemesi fiyatları eylül ayının son günlerinde yükseldikten sonra ekim ayında dalgalanmıştır. Talep tarafı ekim ayında da zayıf kalmaya devam etmiştir. Eylül ayının son günlerinde Çin'in açıkladığı desteklerin fiyatlar üzerindeki yukarı yönlü etkisi ekim ayında azalmıştır. ABD ve diğer büyük merkez bankalarından faiz indirimleri beklentileri de inşaat malzemesi fiyatlarını kısmen desteklemiştir.

Tablo.15 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR (1 AY VADELİ)	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 1000 BOARD FEET/DOLAR
2021 ARALIK	700	444,25	1.072
2022 ARALIK	667	380,54	484
2023 ARALIK	601	387,77	543
2024 MART	590	401,42	586
2024 NİSAN	587	468,19	503
2024 MAYIS	576	466,00	518
2024 HAZİRAN	578	433,82	454
2024 TEMMUZ	571	417,70	500
2024 AĞUSTOS	569	402,82	469
2024 EYLÜL	590	449,55	520
2024 EKİM	597	432,60	533

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX

ÖZEL BÖLÜM

İLLERDE KONUT SATIŞLARI

2024 yılının ilk dokuz ayında toplam konut satışları geçen yılın yüzde 5,2 üzerine çıkarak 947.236 adet olarak gerçekleşmiştir. Toplam konut satışları ilk el ve ikinci el konut satışlarını içermektedir. Yılın üçüncü çeyreğinde konut satışları önemli ölçüde hızlanmıştır ve toplam satışlar geçen yılı aşmıştır.

Konut satışlarının illere göre değişiminde ise farklı eğilimler görülmektedir. En çok konut satışla il olarak İstanbul yine ilk sıradadır. İstanbul'da konut satışları yılın ilk 9 ayında yüzde 5,5 artmıştır. İkinci sırada yer alan Ankara'da konut satışları yüzde 3,1 azalırken, İzmir'de yüzde 7,1 artış göstermiştir. Üç büyük il içinde gerileme Ankara'da yaşanmıştır.

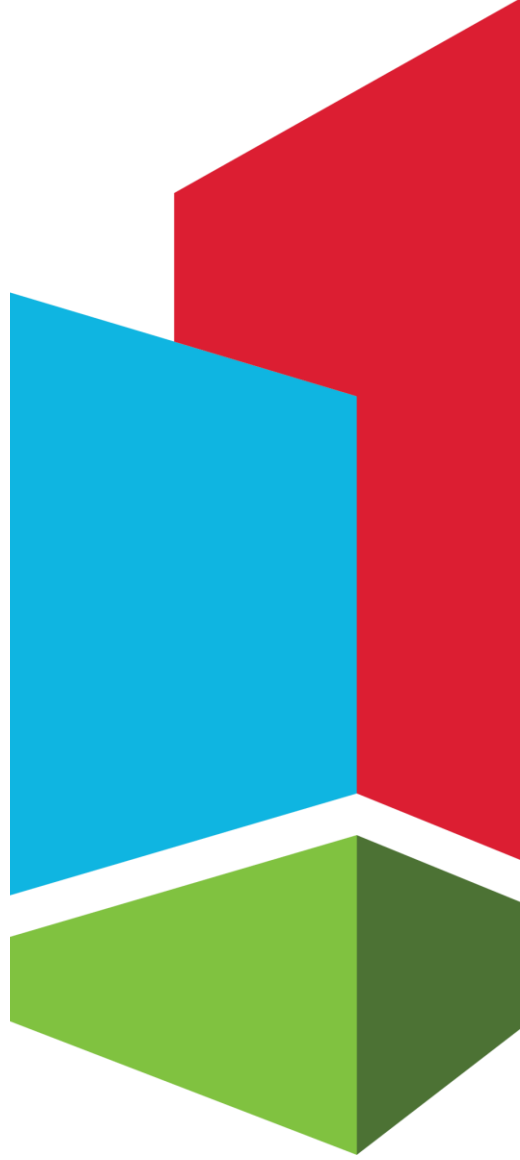
Konut satışları Antalya'da yüzde 4,9 ve Bursa'da ise yüzde 3,3 yükselmiştir. Bu iki ülkede konut satışları Türkiye büyümesine yakın artışlar gerçekleşmiştir. Mersin ve Gaziantep'te ise konut satışları yüksek artışlar göstermiştir. Satışlar Mersin'de yüzde 23,5 ve Gaziantep'te yüzde 20,6 artmıştır. Geçen yıl depremden etkilenen bu iki ilde tamamlanan yeni konutlar ile satışlar hızlanmıştır.

Konut satışları Konya'da yüzde 2,1 ve Kayseri'de ise yüzde 6,7 artmıştır. Kocaeli'nde satışlar yüzde 4,2 azalmış, Tekirdağ'da yüzde 6,0 artmıştır. Geçen yıl depremden etkilenen Adana'da da konut satışları yılı ilk 9 ayında yüzde 44,9 ile önemli artış göstermiştir. Yine depremden etkilenen Şanlıurfa ve Diyarbakır'da da konut satışları yüzde 21,3 ve yüzde 25,5 artmıştır.

Tablo.16 İllerde Konut Satışları

İLLER	2023 OCAK-EYLÜL	2024 OCAK-EYLÜL	DEĞİŞİM YÜZDE
İSTANBUL	144.897	152.880	5,5
ANKARA	87.330	84.596	-3,1
İZMİR	48.002	51.427	7,1
ANTALYA	48.150	50.532	4,9
BURSA	33.362	34.453	3,3
MERSİN	24.903	30.765	23,5
GAZİANTEP	22.824	27.525	20,6
KONYA	23.699	24.187	2,1
KAYSERİ	20.980	22.391	6,7
KOCAELİ	23.325	22.344	-4,2
TEKİRDAĞ	20.963	22.229	6,0
ADANA	15.211	22.037	44,9
BALIKESİR	20.994	21.938	4,5
ŞANLIURFA	16.512	20.036	21,3
AYDIN	19.795	19.327	-2,4
SAMSUN	16.319	17.581	7,7
DİYARBAKIR	12.928	16.229	25,5
SAKARYA	15.427	15.992	3,7
MANİSA	14.238	14.913	4,7
MUĞLA	13.883	14.410	3,8
ESKİŞEHİR	14.940	14.276	-4,4
DENİZLİ	12.356	11.916	-3,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00

EKİM 2024

23